

under en faderskabssag i princippet skal give oplysninger om sine seksuelle forhold i den periode, hvor hun blev gravid, mens den gifte kvinde som hovedregel ikke skal give sådanne oplysninger, og at kravet om, at der positivt skal finde en anerkendelse sted i stedet for en automatisk konstatering, bl.a. kan opfattes som en nedsættende vurdering af karakteren af parternes forhold.

En ligestilling af ugifte samlevende forældre og deres børn med ægtepar og deres børn i relation til faderskabsreglerne vil efter udvalgets opfattelse forudsætte, at samleverens faderskab kan fastslås ved konstatering og registrering i forbindelse med fødslen. Dette støder imidlertid efter udvalgets opfattelse på den vanskelighed, at samlivsforhold ikke, som ægteskaber, er fastslået ved offentlig registrering.

Udvalget har overvejet denne vanskelighed meget indgående og er kommet til den opfattelse, at en tilpas skarp afgrænsning af, hvad der i relation til faderskabsreglerne skal anses for et samlivsforhold, kan opnås ved at gøre bedømmelsen fremadrettet med vægten lagt på parternes ønske om i fællesskab at varetage omsorgen og ansvaret for barnet, i stedet for bagudrettet med en prøvelse af, hvorledes, hvor længe og med hvilke afbrydelser parterne har levet eller boet sammen.

Udvalget foreslår herefter, at ugifte samlevende par får adgang til at få mandens faderskab registreret ved fødslen, såfremt de erklærer, at de lever sammen, at det er deres fælles barn, og at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet.

En sådan erklæring bør efter udvalgets opfattelse kunne afgives, selv om parterne endnu ikke har nået at flytte sammen. Udvalget peger i den forbindelse på, at parterne dybest set bedst selv ved, om de lever sammen, og at dette i faderskabsmæssig henseende netop vil være tilfældet, hvis de i fællesskab ønsker at varetage omsorgen og ansvaret for barnet.

En ordning som den skitserede vil ifølge udvalget ligestille ugifte samlevende par med ægtefæller. Faderskabet vil endvidere blive fastslået hurtigere end ved en anerkendelse, og et antal anerkendelsessager - formentlig omkring 20.000 sager om året - vil falde bort ved statsamterne.

Udvalget finder, at der bør gøres en undtagelse i tilfælde, hvor moderen inden for de sidste 10 måneder før fødslen har været gift med eller levet sammen på fælles bopæl med en anden mand. I sådanne tilfælde bør den pågældende efter udvalgets opfattelse have oplysning om, at der er født et barn, således at vedkommende kan få prøvet, om han er barnets far. Der bør efter udvalgets opfattelse heller ikke kunne ske re-

gistrering, hvis manden på erklæringstidspunktet er under 18 år.

Endvidere foreslår udvalget, at en samlevers faderskab også skal kunne registreres i forbindelse med barnets fødsel på grundlag af en særlig anerkendelse af faderskabet ved statsamtet før fødslen. En sådan anerkendelse skal efter udvalgets opfattelse ske ved, at forældrene afgiver en tilsvarende samlivsopklæring, som derefter sammen med fødselspapirerne kan danne grundlag for en registrering af faderskabet, når barnet er født. Udvalget har i den forbindelse peget på, at samleveren i 1996 i ca. 10.000 tilfælde anerkendte faderskabet før barnets fødsel.

Endelig peger udvalget på, at ugifte samlevende par ligesom ægtefæller ikke bør være retligt bundet af en konstatering og registrering af faderskabet. Udvalget foreslår derfor, at både den registrerede far og moderen inden seks måneder efter barnets fødsel skal kunne rejse faderskabssag for statsamtet.

Registreres en samlevende mand ikke som far, skal statsamtet efter udvalgets opfattelse have oplysning herom, således at statsamtet selv kan rejse faderskabssag.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 34 ff. og 209 ff.

2.4.3. Justitsministeriets overvejelser

Af de grunde, som Børnelovsudvalget har anført, er Justitsministeriet enig i, at der er behov for at tage reglerne om faderskab til børn født af ugifte forældre op til overvejelse.

Justitsministeriet er således enig i, at de gældende forskellige - ikke mindst under hensyn til det meget betragtelige antal ugifte par, som i dag får børn - kan forekomme utidssvarende. Det kan f.eks. være vanskeligt at forklare, at der i sådanne i dag helt sædvanlige forhold altid formelt skal rejses faderskabssag i statsamtet, og at moderen i den forbindelse i princippet skal være forpligtet til at afgive oplysninger til en offentlig myndighed om sine seksuelle forhold. Justitsministeriet er også enig i, at de gældende regler kan opfattes som en »værdidom« over ugifte par i forhold til ægtefæller, som der i dag ikke er holdningsmæssigt belæg for.

Endvidere er det Justitsministeriets opfattelse, at de værdifulde familiemæssige virkninger, der i ægteskaber er knyttet til pater est-reglen, også med fordel kan gælde for ugifte par.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at der bør indføres adgang for ugifte forældre til at få mandens faderskab fastslået ved registrering i forbindelse med barnets fødsel.